

Rapport 2025:2

Gymnasial yrkesutbildning för arbetslösa 2000–2021

I rapporten ger Linus Liljeberg, Sara Roman och Martin Söderström en samlad bild av arbetslösas deltagande i gymnasial yrkesutbildning, både arbetsmarknadsutbildning och yrkesinriktad komvux, 2000–2021.

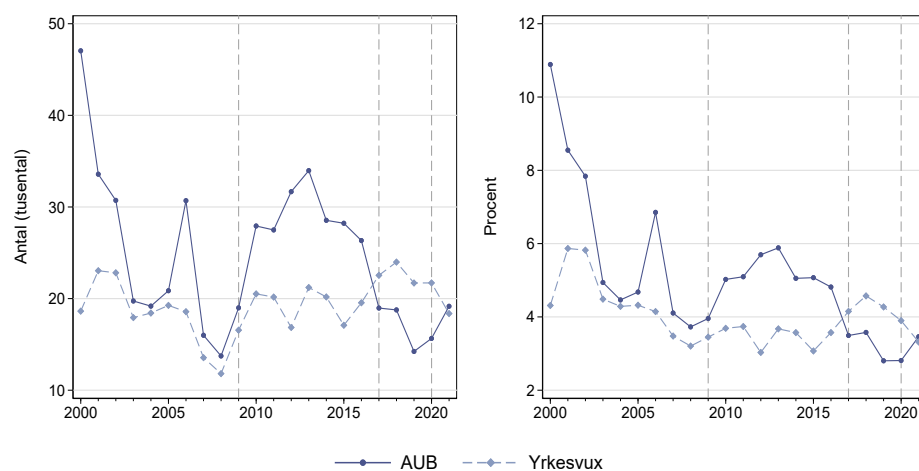
Yrkesutbildning för arbetslösa ska underlätta vägen till arbete, förbättra matchningen på arbetsmarknaden och motverka flaskhalsar inom bristyrken. Arbetsmarknadsutbildning via Arbetsförmedlingen har varit en viktig del av arbetsmarknadspolitiken under lång tid, men under det senaste decenniet har det reguljära utbildningssystemet, främst genom kommunal vuxenutbildning, fått en mer framträdande roll som arbetsmarknadspolitiskt verktyg. Samtidigt saknas i stort sett kunskap om utflödet från arbetslöshet till yrkesutbildning på Komvux. Mot denna bakgrund har Liljeberg, Roman och Söderström studerat hur många inskrivna arbetssökande som påbörjade yrkesinriktade arbetsmarknads- och yrkesvux-utbildningar på gymnasial nivå mellan 2000 och 2021.

Arbetsmarknadsutbildningar erbjuds via utbildningsanordnare på uppdrag av Arbetsförmedlingen, och berättigar till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning. Yrkesvux – gymnasial yrkesutbildning i kommunal regi – finansieras via statsbidrag och berättigar till studiemedel. I vissa fall kan arbetslösa idag även studera på komvux med bibehållen ersättning från Arbetsförmedlingen.

Färre deltar i arbetsmarknadsutbildning

Antalet inskrivna vid Arbetsförmedlingen som påbörjade en gymnasial yrkesutbildning minskade mellan 2000 och 2021, både i absoluta tal och som andel av samtliga inskrivna. I början av perioden påbörjade årligen 55 000–60 000 personer en utbildning, vilket motsvarade cirka 15 procent av de inskrivna. Under 2019–2021 hade volymerna sjunkit till 35 000–40 000 personer per år, motsvarande cirka 6 procent.

Minskningen beror främst på att antalet som påbörjade en arbetsmarknadsutbildning mer än halverades, medan antalet inskrivna som påbörjat yrkesvux inte ökade i samma takt, se figur 1. Detta trots en särskild satsning på yrkesvux år 2009 och att Arbetsförmedlingen år från 2017 fick i uppdrag att öka utflödet till reguljär utbildning. Sedan år 2000 har antalet påbörjade yrkesvux-utbildningar varit relativt stabilt omkring 20 000 per år, med en viss ökning efter 2015.

Figur 1 Antal påbörjade arbetsmarknads- och yrkesvux-utbildningar totalt (till vänster) samt som procentandel av samtliga pågående inskrivningar (till höger) under 2000–2021.

Fler med kort utbildning och fler utrikes födda deltar

År 2021 var en större andel av de som deltog i en yrkesutbildning utrikes födda och fler hade högst en förgymnasial utbildning jämfört med år 2000. Det återspeglar förändringar över tid i sammansättningen av samtliga inskrivna arbetslösa. Från år 2019, då volymerna i arbetsmarknadsutbildningen ökade något, bröts denna trend.

Under perioden blev det också vanligare att de som påbörjade en yrkesutbildning hade varit arbetslösa under en lägre tid. Det gäller särskilt bland dem som deltog i en arbetsmarknadsutbildning.

Män deltar oftare i arbetsmarknadsutbildning – kvinnor oftare i yrkesvux

Det finns en tydlig könsskillnad mellan utbildningarna. Män är i majoritet inom arbetsmarknadsutbildningar, som ofta är inriktade mot traditionellt mansdominerade yrken som transport, hantverk och tillverkning. Inom yrkesvux utgör i stället kvinnor omkring 60 procent av deltagarna, även om andelen har minskat något över tid. Detta hänger ihop med att den vanligaste utbildningsinriktningen inom yrkesvux är vård och omsorg.

Tidigare forskning

Det finns en omfattande tidigare forskning om kortsiktiga effekter av arbetsmarknadsutbildning, och resultaten varierar stort. Under de första åren av 2000-talet bidrog utbildningen till positiva effekter i form av kortare tid i arbetslöshet, högre sysselsättning och ökade inkomster. Före och efter denna period verkar den inte haft några, eller till och med negativa, effekter. De långsiktiga effekterna på sysselsättning och inkomster tycks dock generellt ha varit positiva.

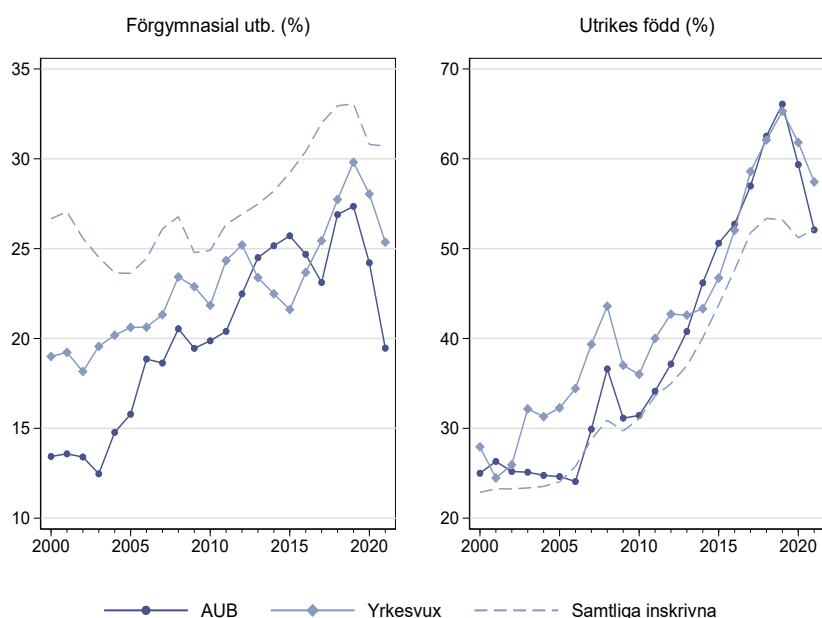
Yrkesvux har studerats i betydligt mindre uträkning, men de befintliga studierna indikerar att deltagande i yrkesvux kan leda till högre arbetsinkomster på sikt.

Datamaterial

Studien är baserad på pseudonymiserade registeruppgifter från Arbetsförmedlingen och SCB.

Om rapport 2025:2

Läs rapporten i sin helhet på www.ifau.se eller beställ ett tryckt exemplar genom att maila ifau@ifau.uu.se.

Figur 2 Andel med högst förgymnasial utbildning och andel utrikes födda bland dem som påbörjade arbetsmarknads- och yrkesvux-utbildningar totalt och som andel av samtliga inskrivna 2000–2021.

Rapporten i korthet summerar utvalda rapporter från IFAU. Om din organisation vill prenumerera på tryckta exemplar, skicka dina kontaktuppgifter till ifau@ifau.uu.se. Ange "prenumeration RIK" i ämnesraden.